

**ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
จังหวัดสุรินทร์**

กัญญา ครองไชยสง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้เป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 441 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 206 คน โดยเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนในสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จังหวัดสุรินทร์ระหว่างวันที่ 21 – 26 เมษายน 2560 ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 206 คน คิดเป็น 100% การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D*) ค่าที (*t* test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำค่าคะแนนเฉลี่ยไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheff's Post hoc comparison) ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูกลุ่มโรงเรียนในสังกัดกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน 3) ครูกลุ่มโรงเรียนในสังกัดกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: 1) การบริหารสถานศึกษา 2) หลักธรรมาภิบาล

บทนำ

สำนักนายกรัฐมนตรีได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการวิเคราะห์การกำหนดนโยบายใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเพื่อปรับปรุงการทำงานของภาครัฐและเอกชนให้มีความรวดเร็ว โปร่งใส ยุติธรรมในการบริหารและตัดสินใจ ตลอดจนเป็นหลักประกันให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาของรัฐ รวมทั้งป้องกันคอร์รัปชันและการปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้องทั้งในภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะต้องมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีหลักที่สำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า ทั้งนี้โดยกำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐกำหนดแผนโครงการเพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว และเพื่อให้การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมีลักษณะเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่ายขึ้น รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธี การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยพระราชกฤษฎีกานี้ได้ให้ความหมายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีว่า หมายถึงการบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย 7 ประการ คือ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2551 : 79-101)

การศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาคน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 2) กำหนดไว้ในมาตรา 6 ว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาในประเทศไทยมีหน่วยงานที่จัดการศึกษาอยู่หลายหน่วยงานและหลายระดับ โรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา และให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน พัฒนาคนไทยทุกคนให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงใน

สังคมโลก ตามมาตรา 9 (2) มาตรา 41 มาตรา 42 ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของชาติ โดยมุ่งให้การจัดระบบการบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2551 : 6) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดแยกเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพอันจะเป็นการพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน เอกชนและทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ มีการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ควบคู่กับการสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนเลือกบริการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552 : 41)

ปัจจุบันสถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลตามระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งมีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ตามกฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งหลักธรรมาภิบาลถือเป็นการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับแนวโน้มสภาพปัญหาและความต้องการในยุคปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรหรือหน่วยงาน และเป็นหลักประกันความสำเร็จในการบริหารจัดการ ทำให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทุกประเภท ทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจ องค์กรทางการศึกษา องค์กรทางสังคมต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่ดี เป็นการบริหารจัดการที่สร้างประโยชน์และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทั้งมวล

(ธีระ รุญเจริญ. 2550 ก : 22-24)

ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดให้นำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารโรงเรียนโดยมี

การปฏิบัติ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อส่งเสริม พัฒนาและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเป็นไทยและห่างไกลยาเสพติด มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากลด้วยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และกระจายอำนาจตามหลักธรรมาภิบาล ในทางตรงกันข้ามกันนั้นยังพบสภาพปัญหา การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบัน ไม่ปรากฏผลในทางปฏิบัติได้อย่างจริงจัง มีปัญหาการร้องเรียน ร้องทุกข์ กล่าวโทษผู้บริหารโรงเรียน เช่น การเลือกปฏิบัติ การพิจารณาดีความชอบประจำปี ประพฤติทุจริตมิชอบในวงราชการ ขาดคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการจำนวนมาก เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33. 2558 : 19) และจากรายงานของกลุ่มวินัยและนิติกร สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมในการบริหารที่ไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้องตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู จนกระทั่งถึงผิดวินัยของข้าราชการครูจำนวนไม่น้อย เช่น ในปี 2551 มีผู้บริหารโรงเรียนที่ถูกดำเนินการทางวินัยด้วยสาเหตุต่าง ๆ จำนวน 69 คน จากผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 37,575 คน คิดเป็นร้อยละ 0.81 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. 2551 : 100)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข และปรับปรุงในงานนั้นๆ และเพื่อตอบสนองความพึงพอใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข ทำให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์การสอน

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีเพศและประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 441 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 206 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การสอน ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีขอบเขตของเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความคุ้มค่า 5) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 6) ด้านหลักความรับผิดชอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ t test
4. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตาม

หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามประสิทธิภาพการสอน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ (Sheffe's Post hoc Comparison)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูกลุ่มโรงเรียนในสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. ครูกลุ่มโรงเรียนในสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะ สถานศึกษาสามารถ บริหารสถานศึกษายึดหลักความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้บุคลากรกล้าขึ้นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของสถานศึกษา มีความยุติธรรมในการมอบหมายงาน ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความอุทิศตน เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีการพัฒนาไป

พร้อมๆกัน มีการแนะนำให้บุคลากรทุกคนเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม มีการส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม โดยมีการกำหนดกฎระเบียบข้อตกลงที่ใช้ร่วมกัน มีการสั่งการที่ชอบด้วยกฎหมาย บริหารงานที่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของทุกคนในสถานศึกษา มีการรณรงค์ให้บุคลากรใน สถานศึกษาใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ใช้บุคลากรที่มีอยู่อย่างเต็มความรู้ความสามารถ มีการ คัดเลือกบุคลากรที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการลงโทษอย่างจริงจังเมื่อกระทำความผิด เปิดโอกาส ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมแสดงความคิดเห็น มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุน สร้าง วัฒนธรรมสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษาทุกคนอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา วงศ์ศิรินพคุณ (2556) ที่ พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัด โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ชม ทองสุข (2556) พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนใน เขตอำเภอเทพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสุเทพ สุภาจาโร (บุญหยง) (2559) เรื่องการศึกษาสภาพ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานี ดิจ (2557) ที่พบว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชาโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิกร โพธิภูมิ (2558) ที่พบว่า การแสดงความคิดเห็น ต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะสถานศึกษา มีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อตกลงที่ใช้ร่วมกัน ปรับปรุงกฎระเบียบให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีการ กำหนดหน้าที่การปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับของสังคม มีการใช้อำนาจสั่งการที่ชอบด้วยกฎหมาย แจ่ง ลำดับขั้นตอนการทำงานให้ทุกคนรับทราบ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของทุกคนในสถานศึกษา อำนวย

ความสะดวกให้กับทุกคน และกระจายอำนาจการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์ ลิ้มกุล (2557) ที่พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะเป็นสถานศึกษาที่มุ่งจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะสถานศึกษายึดหลักความเป็นธรรมในการบริหาร สนับสนุนให้บุคลากรกล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก มีการมอบหมายงานด้วยความยุติธรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สนับสนุนให้ทุกคนได้พัฒนาตนเองและพัฒนางานไปพร้อมเพรียงกัน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม และส่งเสริมศิลปะ ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมที่ดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรระ วงษ์วิชา (2556) ที่พบว่า ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ในด้านหลักคุณธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะสถานศึกษามีคณะกรรมการตรวจสอบภายใน คัดเลือกบุคลากรของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์กรให้บุคลากรรับทราบอย่างทั่วถึง มีระบบนิเทศติดตามและประเมินผลภายในสถานศึกษา มีระบบการเงินพัสดุที่รัดกุมรอบคอบ มีลงโทษอย่างจริงจังเมื่อมีพฤติกรรมกระทำความผิด เปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารผลการดำเนินงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีความตรงไปตรงมาตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญผา นันวิชัย (2556) ที่พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนมีการประกาศกฎ ระเบียบและนโยบายของโรงเรียนให้ชุมชนรับทราบผู้อำนวยความสะดวกเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ และโรงเรียนมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

1.4 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะสถานศึกษามีการมีการรายงานทางการเงินประจำปีทุกปี มีการวางแผนกำหนดอัตรากำลังไว้อย่างชัดเจน มีขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณที่เป็นระบบ รณรงค์ให้บุคลากรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ให้ผลตอบแทนที่เหมาะสมกับปริมาณงานและคุณภาพของงานที่

ปฏิบัติ มีระเบียบขั้นตอนที่สนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานของ ปญฺญ มาลากุล ณ อยุธยา (2556) พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะ สถานศึกษาดำเนินงานโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมวางแผนงานโครงการ เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ใช้เสียงส่วนมากในการตัดสินใจ สร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชน มีการทำงานเป็นทีม และมีการสร้างเครือข่ายในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย สาคร (2555) ที่พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เพราะ สถานศึกษาดำเนินงานโดยการสร้างวัฒนธรรมสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีการมอบหมายหน้าที่ที่รับผิดชอบให้กับบุคลากรทุกคนและมอบหมายภาระงานไว้อย่างชัดเจน กำหนดโครงสร้างการบริหารงาน แจกแจงมาตรฐานการปฏิบัติงานให้ทราบก่อนลงมือปฏิบัติ มีความเอาใจใส่และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา นิเทศติดตามการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดไพโรจน์ ชากโร (ศรีเมือง) (2558) ที่พบว่าด้านหลักความรับผิดชอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลัก
ธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33
จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศและประสบการณ์การสอน

2.1 ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลัก
ธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33
จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ ประทุมมี (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอคลองหาด ตามความคิดเห็นของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น
ของครู จำแนกตามเพศ ทั้งในภาพรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรร
มาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33
จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง

ไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี ยังมีประสบการณ์ในการศึกษางาน และการปฏิบัติงานด้านการสอน ความรู้ความชำนาญในการบริหารจัดการหรือการปฏิบัติงาน อาจจะยังไม่ชัดเจน หรือขาดความเข้าใจถึงระบบการปฏิบัติ เพราะมีความซับซ้อนและหลักการที่ต้องอาศัยความชำนาญของผู้ปฏิบัติมากพอสมควร ซึ่งความรู้ความชำนาญที่เกิดขึ้น โดยมากล้วนมาจากการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากรุ่นสู่รุ่น ทำให้องค์ความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ความรู้เดิมๆที่ถูกส่งผ่านมาเป็นทอดๆ จากผู้ที่มีประสบการณ์มากไปยังผู้ที่มีประสบการณ์น้อยตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศจี รวยพงษ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารงานตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเมืองพัทยา 2 (เจริญราษฎร์อุทิศ) และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน และมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ ด้านหลักความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้น สร้างวัฒนธรรมสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม มอบหมายหน้าที่ที่รับผิดชอบให้กับบุคลากรทุกคน สร้างวัฒนธรรมสำนึกรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ควรมีการแจ้งมาตรฐานการปฏิบัติงานให้ทุกคนทราบก่อนลงมือทำ ควรกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน และภาระงานให้ชัดเจนครบถ้วน

1.2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม สถานศึกษาควรมีการบริหารงานแบบทำงานเป็นทีม สร้างเครือข่ายในการทำงาน ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ควรใช้เสียงส่วนมากในการตัดสินใจ ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส สถานศึกษาควรมีระบบการเงินพัสดุที่รัดกุม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ควรมีการนิเทศติดตามประเมินผลภายใน

1.4 หลักความคุ้มค่า สถานศึกษาควรให้ผลตอบแทนที่ได้รับให้เหมาะสมกับปริมาณ และคุณภาพของงานที่ปฏิบัติ ควรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อลดต้นทุนการใช้ทรัพยากร

1.5 ด้านหลักนิติธรรมสถานศึกษาควรมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ อำนวยความสะดวกสบายในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรทุกคน โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของทุกคนในสถานศึกษา

1.6 ด้านหลักคุณธรรม สถานศึกษาควร แต่งตั้งคณะกรรมการประชุมพิจารณาก่อนมอบหมายงานเพื่อรับฟังความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา เพื่อสถานศึกษาสามารถนำรูปแบบมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- ชม ทองสุข. (2556). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในเขตอำเภอเทพาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2551). *ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เซทโพร์พรีนติ้ง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2551). *การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- นันทิกร โพธิภูมิ. (2558). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- บุปผา นันวิชัย. (2556). *พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปญฺญ มาลากุล ณ อยุธยา. (2556). *การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมศึกษาในความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามันทบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- พระปลัดพรวิทย์ ชาโร(ศรีเมือง). (2558). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหา-จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุเทพ สุภาจาโร(บุญหยง). (2559). *การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิชัย สาคร. (2555). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาวिका ชาราศรีสุทธิ และศิริพงษ์ เสาภายน. (2559). การศึกษาอิสระ. กรุงเทพฯ: โรง-พิมพ์มิตรภาพ
การพิมพ์และสตีวดีโอ.

มานี ติจ. (2557). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์รัฐ-ประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

วัชรระ วงษ์วิษา. (2556). การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรร
มาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศศิ รวยพงษ์. (2556). การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารงานตามความคิดเห็นของครู
โรงเรียนเมืองพัทยา 2(เจริญราษฎร์อุทิศ). วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ศิริพงษ์ เสาภายน. (2558). หลักทฤษฎีการบริหารการศึกษาทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. นนทบุรี: โรง
พิมพ์บุ๊ก พอยท์.

ศุภลักษณ์ ประทุมมี. (2556). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนา
คุณภาพการศึกษา อำเภอลำลูกกาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษา-ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
บูรพา.

อภิรักษ์ ลิ้มกุล. (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนวังเหนือวิทยา. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัจฉรา วงศ์ศิรินพคุณ. (2556). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน
ตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ท
กรุงเทพ.

